

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24Co/706/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1413219541
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Dudášová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:1413219541.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Andrea Dudášová a členov senátu: JUDr. Magdaléna Krajčovičová a JUDr. Martin Holíč, v právnej veci žalobcu: VOLKSWAGEN Finančné služby Slovensko s.r.o., Bratislava, Vajnorská 98, IČO: 31 341 438, zastúpený advokátskou spoločnosťou: NITSCHNEIDER & PARTNERS, advokátska kancelária, s.r.o., Bratislava, Cintorínska 3/ A, proti žalovanému: K. E., nar. XX. H. XXXX, S. P. J., o zaplatenie 3.617,20 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 14C/266/2013-88 zo dňa 24. septembra 2014, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Žalovanému sa náhrada trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom napadnutým odvolaním prvostupňový súd žalobu zamietol a žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

Svoje rozhodnutie prvostupňový súd po citácii § 497 Obchodného zákonníka, § 2, § 4 ods. 1, § 3 ods. 1, § 4 ods. 2, ods. 3, ods. 4, ods. 5 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch účinnom v znení v čase podpísania zmluvy, § 39, § 52 ods. 1, § 53 ods. 1, § 54 ods. 1, 2, § 517 ods. 1, § 37 ods. 1, § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, § 100, § 101, § 103, § 112 Občianskeho zákonníka a vecne tým, že zo žalobcom predloženej Zmluvy o AutoKredite č. 593675 zo dňa 8. marca 2007 súd zistil, že v rozpore s § 4 ods. 2 písm. a) zák. č. 258/2001 Z.z. neobsahuje sumu, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. V predmetnej zmluve je síce uvedené, že výška a platnosť jednotlivých splátok úveru je uvedená v splátkovom kalendári, avšak žalobca nijakým spôsobom nepreukázal, že žalovaného oboznámil so splátkovým kalendárom, a z toho dôvodu v zmysle § 4 ods. 5 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch je žalobca oprávnený požadovať od žalovaného vrátenie poskytnutého úveru bez úrokov a poplatkov, nakoľko tie v zmluve dojednané neboli. Ide o tzv. typovú zmluvu, teda zmluva vrátane všeobecných obchodných podmienok boli vopred pripravené žalobcom bez účasti druhej strany - spotrebiteľa, pričom konkrétny spotrebiteľ nemal právo zásadným spôsobom do nej zasahovať, prípadne meniť jej podmienky. Nejde teda o podmienky individuálne dojednané. Dôvodom ich absolútnej neplatnosti je rozpor s dobrými mravmi podľa § 3 ods. 1, § 39 Občianskeho zákonníka, absencia písomnej formy podľa § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Dohodu účastníkov o zmluvnej pokute nemožno akceptovať ako súčasť všeobecných podmienok. Podľa Občianskeho zákonníka zmluvná pokuta musí mať pre svoju platnosť písomnú formu, preto jej obsiahnutie vo všeobecných podmienkach nemožno akceptovať z hľadiska jej vážnosti a dôležitosti. Okrem toho ustanovenia týkajúce sa zmluvnej pokuty sú tzv. typové, ich obsah určuje výlučne len dodávateľ, ktorý tieto podmienky formuluje a spotrebiteľ ich obsah meniť nemôže.

Ak chce zmluvu o pripojení uzavrieť, má možnosť len všetko podpísať a akceptovať. Takéto konanie dodávateľa je v rozpore s dobrými mravmi a v rozpore s obchodnými zvyklosťami.

V dôsledku zmeny právnej úpravy (novelizácie zákona č. 250/2007 Z. z.) účinnej od 01. 05.2014 orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy (vrátane súdu) je povinný prihliadnuť na premlčanie aj vtedy, ak sa spotrebiteľ, t.j. v prejednávanej veci žalovaný, premlčania nedovolá. Vzhľadom na skutočnosť, že uplatnený nárok je plnením zo spotrebiteľskej zmluvy (konkrétne zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, v ktorej jedným zo zmluvných strán je spotrebiteľ), premlčuje sa nárok na peňažné plnenie (z uvedeného zmluvného vzťahu) v 3 - ročnej premlčacej dobe v zmysle ust. § 101 Občianskeho zákonníka. V tejto súvislosti súd dáva do pozornosti ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa použijú vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Ustanovenie § 101 Občianskeho zákonníka je preto potrebné považovať za „všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ“. Citované ustanovenie preto ukladá orgánu aplikujúcemu právo použiť v prospech spotrebiteľa všetky ustanovenia, ktoré sú pre spotrebiteľa ako slabšiu zmluvnú stranu priaznivejšie. Preto súd pri skúmaní otázky premlčania aplikoval občianskoprávnu úpravu ohľadom dĺžky premlčacej doby, ktorá je priaznivejšia pre žalovaného ako spotrebiteľa. Aplikáciu občianskoprávnej úpravy v otázke premlčania v spotrebiteľských zmluvách potvrdila rozhodovacia prax súdov (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 25.01. 2011, sp. zn. 5 MCdo/20/2009, rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 23.11. 2011, sp. zn. 17 Co/167/2011, rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 11.06.2013, sp. zn. 6Co/218/2012, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/26/2012 a 6Co/81/2012, uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 19. 06. 2013, sp. zn. I ÚS 402/2013).

Pre posúdenie, či ust. § 5b zákona č. 250/2007 z. z., účinné od 1. mája 2014, je možné aplikovať aj na konania začaté na súde pred jeho účinnosťou, je rozhodujúce, či konkrétne ustanovenie má (aj) procesný charakter. Keďže ide o procesné ustanovenie, v prípade absencie prechodného ustanovenia platí, že súd postupuje podľa právneho stavu, účinného v čase rozhodovania súdu. Preto ak v čase rozhodovania súdu vo veci je účinné ustanovenie § 5b citovaného zákona, súd je povinný ho aplikovať, i keď sa súdne konanie začalo skôr, t. j. pred účinnosťou zákona. Súd vychádzajúc z obsahu zistil, že žalobca zosplatnil úver dňa 4. januára 2008 (č.l. 18), pričom žalovaného vyzval k uhradeniu dlžnej sumy do 11. septembra 2008 (č.l. 24). Žalobca si následne uplatnil svoj nárok dňa 11. júna 2009 na Okresnom súde Bratislava IV. Z vyjadrenia žalobcu (č.l. 83) je súdu zrejmé, že predmetné konanie bolo súdom prerušené s poukazom na §110 Občianskeho súdneho poriadku, teda z dôvodu, že účastníci zhodne prerušenie konania navrhli alebo sa neustanovili bez predchádzajúceho ospravedlnenia na pojednávanie. Okresný súd Bratislava IV následne konanie zastavil, keďže nebol podaný návrh na pokračovanie v konaní do jedného roka. V danom prípade možno vidieť trvalý nezáujem na ukončení konania, a to tak zo strany žalobcu, ako aj zo strany žalovaného. V zmysle ustanovenia § 112 Občianskeho zákonníka premlčacia doba spočíva, ak veriteľ v premlčacej dobe uplatní svoje právo na súde a v začatom konaní riadne pokračuje. Súd v danom prípade má za to, že veriteľ, teda žalobca v začatom konaní pred Okresným súdom Bratislava IV riadne nepokračoval. Žalobca ani žalovaný sa nedostavili na pojednávanie dňa 16. januára 2012, preto Okresný súd Bratislava IV konanie prerušil a následne aj zastavil. Súd teda dospel k záveru, že počas uvedeného konania pred Okresným súdom Bratislava IV premlčacia doba nespočívala. Súd má za to, že 3-ročná premlčacia doba, na ktorú je súd povinný prihliadnuť ex offio, uplynula ešte pred podaním návrhu na začatie konania, nakoľko žalobca zosplatnil úver už dňa 4. januára 2008 a žalovaného vyzval k uhradeniu dlžnej sumy do 11. septembra 2008, avšak návrh na začatie konania podal až dňa 14. októbra 2013. Vzhľadom na tieto skutočnosti súd rozhodol tak, že žalobu zamietol v celom rozsahu.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p., keď po procesnej stránke bol v celom rozsahu úspešný žalovaný, v konaní si však žiadne trovy neuplatnil.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca prostredníctvom právneho zástupcu. Rozhodnutie napadol v celom rozsahu z dôvodu, že súd vec nesprávne právne posúdil. Domáhal sa, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie zmenil a návrhu vyhovel alternatívne, aby rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Čo sa týka argumentácie súdu, že zmluva je v rozpore s § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 258/2001 Z.z. v tejto súvislosti odvolateľ uviedol, že odporca obdržal aj splátkový kalendár k úveru a táto skutočnosť nebola žalovaným rozporovaná a nebol dôvod, aby ju súd

prvého stupňa spochybňoval. Zo zmluvy jasne vyplýva, že žalovaný mal informáciu o výške a splatnosti jednotlivých splátok úveru. Odvolateľ preto nerozumie argumentácii súdu o rozpore s dobrými mravmi v súvislosti so splátkovým kalendárom. Zároveň žalobca nesúhlasí, že zmluvná pokuta dohodnutá vo všeobecných obchodných podmienkach je neplatná aj z dôvodu nedostatku písomností resp. z dôvodu rozporu s dobrými mravmi. Čo sa týka premlčania v rámci všeobecných zmluvných podmienok bola dohodnutá premlčacia doba v dĺžke 10 rokov v zmysle § 401 Obchodného zákonníka. Žalobca si uplatnil svoj nárok už dňa 11.06.2009 na Okresnom súde Bratislava IV spis. zn. 22C 18/2011, súd vydal platobný rozkaz, ktorý bol následne zrušený, keďže sa nepodarilo ho doručiť odporcovi. Vo veci boli vytýčené viaceré pojednávania, pričom Okresný súd Bratislava IV rozhodol o prerušení a následne zastavení konania podľa § 110 a 111 ods. 3 O.s.p. a dňa 11.04.2013 bolo žalobcovi doručené uznesenie o zastavení konania, preto dňa 10.10.2013 podal návrh opätovne. Poukázal na § 402 a 405 ods. 2 Obchodného zákonníka a na § 112 Občianskeho zákonníka. Odvolateľ je názoru, že si svoju pohľadávku riadne uplatnil, nešlo o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie práva, navrhovateľ bol aktívny a riadne pokračoval v konaní po podaní návrhu. Odvolateľ preto nesúhlasí s názorom súdu, že nešlo o riadne pokračovanie v konaní, pretože konanie bolo prerušené až potom, čo žalobca predniesol všetky svoje argumenty a dôvodom odročovania pojednávania bola len neúčast' žalovaného na pojednávaniach. Žalobca je presvedčený, že s ohľadom na dĺžku dohodnutej premlčacej doby podľa všeobecných zmluvných podmienok k premlčaniu ani nemohlo dôjsť. Ďalej žalobca poukazuje na to, že súčasný návrh bol podaný na súd dňa 10.10.2013 teda pred platnosťou a účinnosťou § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa a preto je v rozpore s Ústavou a právnym poriadkom SR, aby a problematika premlčania a jej uplatňovania vzťahovala späť, teda retroaktívne i na právne vzťahy vzniknuté pred účinnosťou novely zákona o ochrane spotrebiteľa.

Žalovaný odvolací návrh nepodal, k doručenému odvolaniu žalobcu sa písomne nevyjadril.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku ďalej O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a že odvolateľ podľa obsahu použil zákonom prípustný odvolací dôvod (§ 205 ods. 2 písm. f) O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu (§ 156 ods. 3 v spojení s § 211 ods. 2 O.s.p.) a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň ako sa vyvesil na úradnej tabuli (§ 21 ods. 2 vyhl. č. 543/2005 Z.z.) a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nie je možné priznať úspech, keďže napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je vo výroku vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p.

Predmetom prieskumu odvolacieho súdu vymedzeným uplatnenou odvolacou argumentáciou žalobcu bolo posúdiť, či prvostupňový súd správne uzavrel, že žalobou uplatnený nárok žalobcu je premlčaný, v dôsledku čoho bolo dôvodné žalobu zamietnuť.

Pretože odvolací súd preberá súdom prvého stupňa zistený skutkový stav, pokiaľ ide skutočnosť právne rozhodné pre posúdenie žalobcom tvrdeného nároku, ktorý vo vyčerpávajúcom rozsahu vykonal dokazovanie potrebné na posúdenie uplatneného nároku, výsledky dokazovania jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach dôkladne a správne vyhodnotil, pričom i podľa odvolacieho súdu dospel k správnym skutkovým zisteniam, a pretože prevažne zdieľa i jeho právny záver vo veci, keď vec i správne právne posúdil, s poukazom na ust. § 219 ods. 2 O.s.p., odvolací súd odkazuje na správne a presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia preskúmaného rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od týchto záverov prvostupňového súdu odchyliť a preto nemôže dať za pravdu odvolateľovi.

K odvolacím argumentom žalobcu odvolací súd uvádza nasledovné:

Žalobca nesúhlasí, že zmluvná pokuta dohodnutá vo všeobecných obchodných podmienkach je neplatná aj z dôvodu nedostatku písomností resp. z dôvodu rozporu s dobrými mravmi.

Čo sa týka nároku na zmluvnú pokutu, tento nebol dôvodný, a to pre správne právne posúdenie súdu prvého stupňa, ktorý skonštatoval, že dojednania o zmluvnej pokute sú absolútne neplatné.

Odvolačný súd považuje predmetnú zmluvnú pokutu za dojednanú neplatne a neúčinne na základe správnej argumentácie prvostupňového súdu, ktorý skonštatoval, že dohodu účastníkov o zmluvnej pokute ťažko možno akceptovať ako súčasť všeobecných úverových podmienok. Podľa zákonných ustanovení § 544 Občianskeho zákonníka zmluvná pokuta musí mať pre svoju platnosť písomnú formu. Už len z tohto vyplýva, že zákonodarca zmluvnú pokutu považuje za sankciu, ktorá má byť osobitne dojednaná a to v zákonom predpísanej písomnej forme. Preto jej obsiahnutie v úverových zmluvných podmienkach nemožno akceptovať z hľadiska jej vážnosti a dôležitosti. Dojednanie o zmluvnej pokute, ako to vyplýva z obsahu obchodných podmienok, je zapracované medzi menej podstatné a menej významné obchodné podmienky, čo môže vyvolať u spotrebiteľa dojem, že aj táto je tak nedôležitá, takýto dojem vyvoláva aj veľkosť, resp. drobnosť písma, ktorým sú tieto podmienky písané. Okrem toho obchodné podmienky sú tzv. typovými, kde ich obsah a rozsah a to, čo v nich bude alebo nebude a v akej forme a podobe, určuje výlučne len navrhovateľ ako dodávateľ, ktorý tieto podmienky formuluje. V podstate odporca ako spotrebiteľ ich obsah zásadným spôsobom ani meniť nemôže. Ak chce spotrebiteľský úver získať, má možnosť len všetko podpísať a akceptovať. Nemá možnosť výberu a voľby podmienok. Je nutné tiež uviesť, že ide o vzťah spotrebiteľský podľa zák. o spotrebiteľských úveroch, podľa zák. ust. Obč. zák. Navyiac obchodné podmienky súčasťou, ktorých majú byť aj dojednania o zmluvných pokutách, nie sú podpísané navrhovateľom ani odporcom, pričom zák. ust. § 544 Obč. zák. vyžaduje na platnosť zmluvy o zmluvnej pokute písomnú formu. Jej nedodržanie je s poukazom na ust. § 40 ods. 1 Obč. zák. dôvodom jej absolútnej neplatnosti. Na dôvod absolútnej neplatnosti pritom musí súd prihliadnuť z úradnej povinnosti aj keď sa toho nikto nedovolá. Vzhľadom na to, že neexistuje platné dojednanie o zmluvnej pokute, nemá navrhovateľ právo požadovať od odporcu zaplatenie zmluvnej pokuty.

V tejto súvislosti odvolací súd podporne poukazuje na argumentáciu obsiahnutú v náleze Ústavného súdu ČR sp. zn. I.ÚS 3512/11, ktorý poukázal na to, že samotným východiskom spotrebiteľskej ochrany je postulát, podľa ktorého sa spotrebiteľ ocitá vo fakticky nerovnom postavení s profesionálnym dodávateľom, a to aj so zreteľom na možnosť stanovovať zmluvné podmienky jednostranne cestou formulárových zmlúv. Zákonodarca sa preto pokúsil vyrovnáť túto faktickú nerovnosť cestou práva, a to formou obmedzení autonómie vôle [por. nález Ústavného súdu zo dňa 15.06.2009, sp. zn. I.ÚS 342/09 (N 144/53 SbNU 765)]. V spotrebiteľskom práve je dodávateľ vo fakticky výhodnejšom postavení, pretože má odbornú prevahu nad spotrebiteľom, ktorému svoje služby poskytuje. A preto okrem obmedzení vyplývajúcich z princípu rovností prostriedkov možno od dodávateľa tiež očakávať (prípadne i vyžadovať), že sa vo vzťahu k spotrebiteľovi bude správať vo všeobecnej rovine poctivo. Pokiaľ nepostupuje týmto spôsobom, spreneverí sa dôvere druhého účastníka zmluvného vzťahu v poctivosť jeho správania, a takémuto nepoctivému správaniu nemožno poskytnúť právnu ochranu. V praxi sa zásada poctivosti prejavuje okrem iného tým, že text spotrebiteľskej zmluvy, obzvlášť ak ide o zmluvu formulárovú, má byť pre priemerného spotrebiteľa dostatočne čitateľný, prehľadný a logicky usporiadaný. Napríklad zmluvné dojednania musia mať dostatočnú veľkosť písma, nesmú byť vo výrazne menšej veľkosti než okolitý text, nesmú byť umiestnené v oddieloch, ktoré vzbudzujú dojem nepodstatného charakteru. Uvedená zásada poctivosti dopadá i na aplikáciu všeobecných obchodných podmienok. Je potrebné zdôrazniť, že obchodné podmienky v spotrebiteľských zmluvách na rozdiel napríklad od obchodných zmlúv majú slúžiť predovšetkým na to, aby nebolo potrebné do každej zmluvy prepisovať dojednania technického a vysvetľujúceho charakteru. Naopak nemôžu slúžiť na to, aby do nich v často neprehľadnej, zložito formulovanej a malým písmom písanej forme ukryl dodávateľ dojednania, ktoré sú pre spotrebiteľa nevýhodné a o ktorých predpokladá, že pozornosti spotrebiteľa najskôr uniknú (napríklad rozhodcovská doložka alebo dojednanie o zmluvnej pokute). Pokiaľ tak i napriek tomu dodávateľ postupuje, nepočína si v právnom vzťahu poctivo a takému konaniu nemožno priznať právnu ochranu. V rámci spotrebiteľských zmlúv dojednania zakladajúce zmluvnú pokutu (podobne ako rozhodcovská doložka) zásadne nemôžu byť súčasťou tzv. všeobecných obchodných podmienok, ale len samotnej spotrebiteľskej zmluvy (listiny, ktorú spotrebiteľ podpisuje).

Odvolaateľ je názoru, že si svoju pohľadávku riadne uplatnil, nešlo o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie práva, navrhovateľ bol aktívny a riadne pokračoval v konaní po podaní návrhu. Odvolateľ preto nesúhlasí s názorom súdu, že nešlo o riadne pokračovanie v konaní, pretože konanie

bolo prerušené až potom, čo žalobca predniesol všetky svoje argumenty a dôvodom odročovania pojednávania bola len neúčast' žalovaného na pojednávaniach.

V zmysle § 112 Občianskeho zákonníka, ak veriteľ v premlčacej dobe uplatní právo na súde alebo u iného príslušného orgánu a v začatom konaní riadne pokračuje, premlčacia doba od tohto uplatnenia po dobu konania neplynie. To platí aj o práve, ktoré bolo právoplatne priznané a pre ktoré bol na súde alebo u iného príslušného orgánu navrhnutý výkon rozhodnutia.

Podľa vyššie citovaného zákonného ustanovenia premlčacia doba sa zastavuje - spočíva po dobu konania, ak veriteľ v premlčacej dobe uplatní právo na súde alebo inom príslušnom orgáne a v začatom konaní riadne pokračuje. Dochádza teda k nemu vtedy, ak sú kumulatívne naplnené tieto predpoklady: 1. veriteľ právo uplatní v premlčacej dobe na príslušnom orgáne, 2. v začatom konaní riadne pokračuje. Pod príslušným orgánom treba rozumieť ten orgán, ktorý je podľa verejnoprávných predpisov príslušný na konanie a rozhodovanie o danej otázke. Pod uplatnením práva v premlčacej dobe treba rozumieť uplatnenie v dobe, keď premlčacia doba ešte neskončila a uplatnenie na súde alebo na inom orgáne, a to v hmotnoprávnom význame počítania času. To, čo treba vo všeobecnosti považovať za riadne pokračovanie v konaní, majúce za následok spočívanie premlčacej doby, vyplýva pomerne z bohatej judikatúry súdov. Vo všeobecnosti je možné konštatovať, že za riadne pokračovanie v konaní sa považuje správanie veriteľa, ktoré nebráni príslušnému orgánu pokračovaniu v konaní, teda stav, ktorý síce nevyžaduje osobitnú iniciatívu veriteľa smerujúcu k urýchleniu konania, avšak na druhej strane správanie veriteľa nie je prekážkou postupu súdu alebo iného orgánu. Po odpadnutí prekážky, ktorá spôsobila spočívanie premlčania, môže plynúť premlčacia doba ďalej v čase, ktorý ostáva do jej skončenia, pričom sa započítava čas, ktorý uplynul od začiatku jej plynutia až do vyskytnutia sa prekážky.

V začatom konaní riadne pokračuje aj ten účastník súdneho konania, ktorý súčinnosť so súdom sám nevyvíja, svojimi úkonmi však nebráni priebehu konania a jeho skončeniu rozhodnutiu súdu vo veci. Riadne naopak nepokračuje ten účastník, ktorý so súhlasom súdu vezme žalobu späť (súd v takomto prípade konanie za splnenia podmienok § 96 O.s.p. zastaví), práve ako ten, ktorý nepodá návrh na pokračovanie prerušeného konania - § 111 ods. 3 O.s.p., (pozri rozhodnutie NS ČR sp. zn. 22 Cdo 3110/2010).

V danom prípade žalobca si svoj nárok uplatnil už dňa 11. júna 2009 na Okresnom súde Bratislava IV. Dňa 27. augusta 2010 bol súdom vydaný platobný rozkaz, ktorý však nebolo možné doručiť žalovanému do vlastných rúk pre jeho neznámy pobyt. Súd vo veci nariadil tri pojednávania, dňa 25. mája 2011, 31. augusta 2011 a 16. januára 2012. Žalovaný sa nezúčastnil na týchto pojednávaniach, žalobca sa nezúčastnil na poslednom, t.j. dňa 16. januára 2012, preto Okresný súd Bratislava IV s poukazom na § 110 a § 111 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku rozhodol o prerušení a následne o zastavení konania. Uznesenie o zastavení konania bolo žalobcovi doručené dňa 11. apríla 2013. V dôsledku uvedeného podaním návrhu na začatie konania na príslušný orgán ale riadnym nepokračovaním v začatom konaní nemohlo dôjsť k zastaveniu - spočívaniu danej premlčacej lehoty.

Odvolať namietal, že súd prvého stupňa v danom prípade nepostupoval správne, keď aplikoval ust. § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa, ktoré nadobudlo účinnosť dňa 01.05.2014. Odvolací súd sa s touto odvolacou námietkou nestotožňuje.

V danom prípade síce odporca nenamietal premlčanie uplatneného nároku navrhovateľom, v zmysle súdom prvého stupňa správne aplikovaného ust. § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom od 01.05.2014 bolo potrebné aj bez návrhu, t.j. ex offo prihliadnuť na premlčanie uplatneného nároku, ktoré má za následok už bez ďalšieho nevyhnutnosť zamietnutia návrhu veriteľa. Premlčanie nároku sa stalo skutočnosťou, ktorá bráni tomu, aby súd veriteľovi jeho právo priznal.

Na základe zákona č. 102/2014 Z.z. (článku VIII.) došlo k novele zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene ďalších zákonov, na základe ktorej bolo prijaté nové ustanovenie § 5b, podľa ktorého, orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keby inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával. Podľa článku XIV. zákona č. 102/2014 Z.z., predmetné ustanovenie vstúpilo do účinnosti od

1. mája 2014. V § 29b zákona č. 102/2014 boli prijaté prechodné ustanovenia k úpravám účinným od 01.05.2014, nie však k novoprijatému ustanoveniu § 5b citovaného zákona. Právny názor, podľa ktorého by sa v danom prípade mohlo jednať o neprípustnú retroaktivitu účinkov novelizovaného zákona č. 250/2007 Z.z. a tým súvisiaceho zásahu do právnej istoty účastníkov tohto vzťahu, nie je správny.

Právna teória i prax činí rozdiel medzi pravou a nepravou retroaktivitou. Pre pravú retroaktivitu platí, že lex posterior ruší (neuznáva) právne účinky v dobe účinnosti legis prioris, prípadne vyvoláva alebo spojuje práva a povinnosti subjektov s takými skutočnosťami, ktoré v dobe účinnosti legis prioris nemali povahu právnej skutočnosti. V prípade nepravéj retroaktivity „nový zákon síce nezakladá právne následky pre minulosť, avšak buď povyšuje minulé skutočnosti za podmienku budúceho právneho následku (jednoduchú výlučnosť) alebo modifikuje pre budúcnosť právne následky podľa skorších zákonov založené ... nepravé spätné pôsobenie zákona znamená len, že nový zákon zachyčuje (právne kvalifikuje) minulé skutočnosti, alebo že sa dotýka (modifikuje, ruší) existujúce právne následky.

Všeobecne v prípadoch časového stretu starej a novej právnej normy platí nepravá retroaktivita, t.j. od účinnosti novej právnej normy sa i právne vzťahy, vzniknuté podľa zrušenej právnej normy, riadia novou právnou normou. Vznik právnych vzťahov, existujúcich pred nadobudnutím účinnosti novej právnej normy, právne nároky, ktoré z týchto vzťahov vznikli, ako i vykonané právne úkony, sa riadia zrušenou právnou normou (dôsledkom opačnej interpretácie stretu právnych noriem by bola pravá retroaktivita). Aplikuje sa tu princíp ochrany minulých právnych skutočností, najmä právnych konaní. Pokiaľ u pravej retroaktivity platí zásada všeobecnej neprípustnosti, za ktorej existujú striktné obmedzené výnimky prípustnosti, u nepravéj retroaktivity platí naopak zásada všeobecnej prípustnosti, u ktorej existujú výnimky jej neprípustnosti.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného, teda pokiaľ súd prvého stupňa rozhodoval o nároku navrhovateľa na zaplatenie žalovanej sumy ako práva zo spotrebiteľskej zmluvy v čase, keď už vstúpilo do účinnosti ustanovenie § 5b zákona č. 205/2007 Z.z. (na základe novely vykonanej zákonom č. 102/2014 Z.z. účinnou od 01.05.2014), bol oprávnený (a zároveň povinný) prihliadať aj bez návrhu na premlčanie nároku, keďže v danom prípade platí nepravá retroaktivita, t.j. od účinnosti novej právnej normy sa riadia i právne vzťahy, ktoré vznikli aj podľa predchádzajúcej právnej normy. Vznik právnych vzťahov, existujúcich pred nadobudnutím účinnosti novej právnej normy, právne nároky (vyplývajúce zo zmluvy o preprave osôb) sa posudzujú podľa doterajších predpisov. Z uvedeného je potom zrejmé, že súd prvého stupňa správne na premlčanie nároku navrhovateľa v tomto konaní prihliadal; na základe princípu nepravéj retroaktivity právnych noriem (starej aj novej právnej úpravy) nebol preto povinný prihliadať na podmienky uvedené v § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, t.j. prihliadať na premlčanie dlhu iba na námietku dlžníka.

S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu, po vyčerpaní odvolateľom uplatnených odvolacích dôvodov, potom odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku vo veci samej, ktorým bol návrh zamietnutý, včítane výroku o náhrade trov konania odvolacími dôvodmi osobitne nenapadnutého, ako vecne správny, s použitím § 219 O.s.p. potvrdil.

I v odvolacom konaní bol fakticky plne úspešný žalovaný a preto jemu v zmysle § 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. vzniklo právo na náhradu trov konania, keďže si ale náhradu trov odvolacieho konania návrhom v zmysle § 151 ods. 1 O.s.p. neuplatnil (podľa obsahu spisu mu v odvolacom konaní ani žiadne trovy nevznikli), odvolací súd žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Senát krajského súdu prijal rozhodnutie pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.